І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 135. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го ЛИПНЯ (JULY) 1967 No. 135. VOL. LXXIV

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 28 липня, 1967

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Д. Д. АЙЗЕНГАВЕР заявив на пресовій конференції в Геттисбургу, Па., що Сенат повинен ратифікувати договори між ЗДА і Панамською Республікою в справі теперішнього і нового Панамських каналів. Айзегавер сказав: „Нові договори дають надію, що настане доба повної гармонії у взаємних між цією країною і Панамою. Але це буде корисним для світової торгівлі". Згідно з договором ЗДА зрікаються суверенности над зоною Панамського каналу, яка тривала 64 роки. Айзенгавер як офіцер повнив службу в Панамі від 1921 до 1924 року і бачив несправедливість договору з 1903-го року. Тепер ця несправедливість скасована.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЕКСПОРТ В ЧЕРВНІ Ц. Р. на $355 мільйонів перевищував імпорт цієї країни. Експорт в червні виносив $2,583,500,000 а імпорт в тому самому місяці становив $2,228,200,000. В перших шістьох місяцях 1967 року експорт ЗДА виносив $31,156,000,000, а імпорт $26,510,000,000 в річному відношенні. Річне відношення в цьому випадку дістанемо таким способом, що експорт чи імпорт в одній половині року помножимо через два. Таким способом надвишка експорту над імпортом в річному відношенні виносить $4.6 більйона, а в попередньому році в цьому самому часі надвишка становила $4.3 більйона.

СЕНАТСЬКА ПРАВНИЧА КОМІСІЯ перебрала законопроєкт, який схвалила вже Палата Репрезентантів, і над яким мала працювати окрема підкомісія. Голова Правничої Комісії сенатор демократ Джеймс О. Істленд із Міссіссіпі почне переслухання вже в найближчому тижні. Як перший зізнаватиме генеральний проуратор Ремсеп Кларк. Згідно з проєктом державним злочином буде переступлення кордонів стейту на те, щоб там заохочувати населення до заворушення. Сенатор Істленд заявив, що плянує переслухати тих осіб, які мали до діла з втихомируванням муринських заворушень в Нюарку, Дітройті і в 18-ох інших містах.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ В СПРАВАХ електричної енергії у своєму звіті стверджує, що електрична промисловість мусить видати відтепер до 1975-го року коло $8 більйонів на скріплення зв'язків із різними електричними системами, коли хоче, щоб не повторилося таке примусове і непередбачене затемнення у східніх стейтах ЗДА і в частині Канади, яке було в листопаді 1965-го року. Голова цієї Комісії Лі С. Вайт гадає, що ці кошти не повинні збільшити ціну за електричний струм. Та він сказав, що споживачі електричного струму воліли б платити вищу ціну за електрику, щоб тільки мати певність, що електричний струм не буде перерваний, як це було два роки тому.

АНГЛІЙСЬКА КОРАБЕЛЬНА ЛІНІЯ КУНАРД 26-го липня продала відомий корабель „Квін Мері" каліфорнійському місту Лонг Біч за $3.45 мільйона. Це місто, що має 382.000 мешканців, влаштує в цьому кораблі, що має 1.015 стіп довжини, морський музей, та модерний ресторан. Ню Йорк хотів купити на ліцитації цей корабель, але це йому не вдалося, бо він давав за нього тільки $2.4 мільйона. „Квін Мері" має 31 рік. Він стоятиме в порті Каліфорнії. Ню Йорк зможе собі купити „посестру" цього корабля, що зветься „Квін Елізабет", який мають продавати 1968-го р. „Квін Мері" мав річний дефіцит коло двох мільйонів долярів, курсуючи між Америкою й Европою.

У СВІТІ

СССР НЕ ХОЧЕ ДОПОМАГАТИ АРАБСЬКИМ ВТІКАЧАМ. Відповідну резолюцію в справі допомоги палестинським втікачам схвалила Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй на скликаній з ініціятиви Сов. Союзу недавній надзвичайній сесії. Резолюцію прийнято одноголосно, але тепер совєтський амбасадор Ніколай Федоренко в листі до генерального секретаря ОН у Танта дає відмовну відповідь щодо совєтської допомоги через відповідну аґенцію Об'єднаних Націй, арґументуючи це тим, що Ізраїль повинен заплатити всі воєнні відшкодування і з цього були б також фонди на допомогу арабським втікачам.

ТІТО ЇДЕ НА НАРАДУ З НАССЕРОМ. Розмова комуністичного югославського президента з президентом Об'єднаної Арабської Республіки має відбутися в Каїро в найближчих днях і її темою буде ситуація на Середньому Сході після арабської поразки у війні з Ізраїлем.

ПРОТЕСТАНТИ ВДОВОЛЕНІ З ЗУСТРІЧІ ПАПИ З ПАТРІЯРХОМ. Це вдоволення виявив у Женеві генеральний секретар Світової Ради Церков, заявляючи, що 200 протестантських Церков, які належать до Світової Ради, „радіють новим духом порозуміння", що його виявили Папа Павло VI і Патріярх Атенаґорас у недавній зустрічі в Істамбулі.

ШВАЙЦАРЦІ ПОРІВНЮЮТЬ ДЕ ҐОЛЛЯ З ГІТЛЕРОМ. Коментуючи пропаґандивні виступи французького президента під час його нещасливих відвідин в Канаді на початку цього тижня із закликами до „звільнення Квебеку", швайцарська преса, засуджуючи цей виступ, порівнює де Ґолля з Гітлером, який також намагався впливати на громадян чужих країн німецького роду. Швайцарці ірочіно запитують, коли де Ґолль почне „визволяти" частину французького населення Швайцарії.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ВІДМОВЛЯЄ ПОМИЛУВАННЯ НАЦИСТАМ. Президент Дюсеппе Сараґат заявив в Римі, що як довго він є президентом Італії, засуджені в Італії за воєнні злочини нацисти не можуть очікувати від нього помилування. Сараґат склав свою заяву у зв'язку з проханням про помилування Валтера Редера, засудженого на досмертну в'язницю за масакру понад 1.800 мешканців італійської місцевости Марцаботто під час другої світової війни.

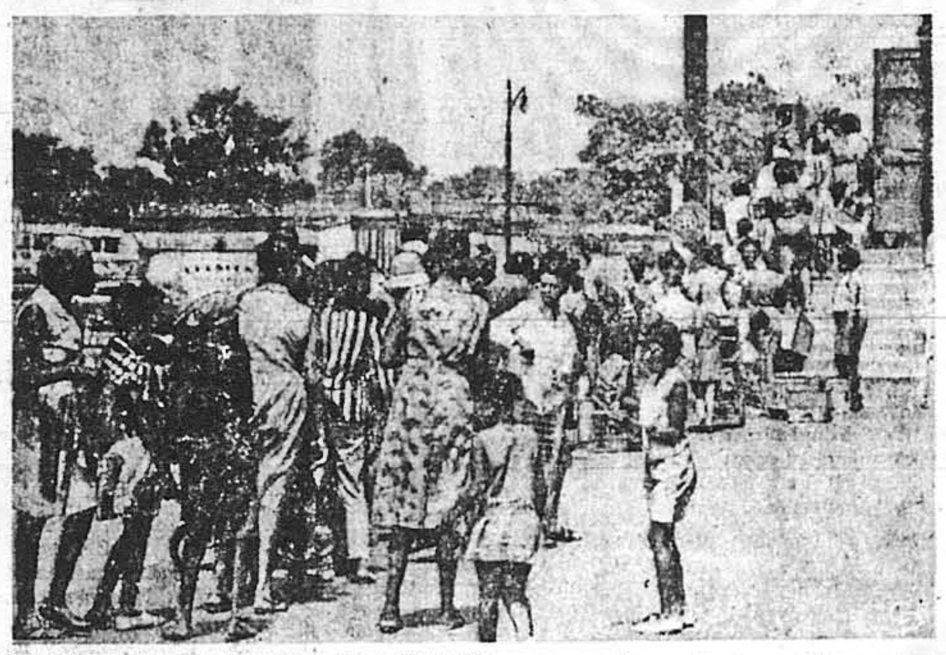
ПРАВНУК ЧЕРЧІЛЯ КАНДИДУЄ ДО ПАРЛЯМЕНТУ. Він, як і його славний прадід, називається Вінстон Спенсер Черчил, має тепер 26 років та зголосив проводові Консервативної партії, що хоче кандидувати в додаткових виборах в окрузі Манчестеру на місце члена парляменту, який помер.

ПІВДЕННИЙ В'ЄТНАМ ЗБІЛЬШУЄ СВОЮ АРМІЮ НА 65.000. Початково були пляни збільшити її на 55.000, але тепер уряд поінформував, що вона буде збільшена на 65.000 вояків та що уряд ЗДА погодився їх озброїти. Бої у В'єтнамі дальше прибирають на силі.

МУРИНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ ПРИТИХЛИ; ПРЕЗИДЕНТ НАЙМЕНУВАВ КОМІСІЮ ДЛЯ ДОСЛІДУ ЇХ ПРИЧИНИ

Вашингтон. — Президент Джансон в четвер увечері, промовляючи в Білому Домі, повідомив американський нарід, що він найменував окрему комісію, яка називається Окрема Дорадча Комісія в справі громадянських непорядків. Вона має дослідити причини недавніх расових заворушень в різних американських містах та здати звіт Президентові, Конґресові, губернаторам і посадникам міст. Промову Президента передавали телевізійні й радіові стації в цілій країні. Президент визначив найближчу неділю 30-го липня як Національний День Молитви за мир і злагоду. Президент в окремій Проклямації закликає „всіх губернаторів, посадників міст і всі родини в цій країні до спільної молитви. Я закликаю всіх американських громадян, пише Президент, піти до церкви в цю неділю та молитися за мир в цій країні,яку ми любимо". Окрему Комісію очолює губернатор стейту Іллиной Отто Кернер, його заступником є нюйоркський посадник Джан Ліндсей. Перший є демократом, другий — республіканець. Інші члени Комісії — це два сенатори, два конґресмени, голова спілки Об'єднані Сталеварі Абел; голова Промислів Літтона Чарлз Б. Торнтон; директор Крайової Асоціяції для поступу кольорових людей Рой Вілкінс; комісар торгівлі в стейті Кентаки Кетрін Ґрегем Піден і Герберт Дженкінс, шеф поліції в Атланті. Одночасно Президент сказав у своїй промові, що секретар оборони Роберт МекНамара має видати наказ, щоб відділи Національної Ґвардії були вишколені в поборюванні вуличних заворушень. Президент закликає всіх до молитви в найближчу неділю, бо він сподівається, що цим способом найлегше можна побороти ту ненависть, що витворилася в останніх днях. Молитва допоможе зліквідувати страх, який опанував деяких людей. В своїй промові до народу Президент вказував на це, що треба негайно припинити заворушення, і що треба покарати тих, які спричинили неспокій. Грабунки, підпали домів, нищення та вбивства, — казав Президент — не можуть бути частиною боротьби за рівні громадянські права. Перша річ, — це не аналізувати нещасливі випадки, тільки їх закінчити, — казав Президент. Президент говорив про те, що треба довготермінового пляну на те, щоб не мусіли повторюватися такі заворушення в майбутньому, бо „порядку не можна завести за допомогою тільки самої рушниці". Президент пригадав, що вже зроблено в ділянці відбудови міст, і в боротьбі проти убозства в цій країні, і заявив, що треба продовжувати зусилля в цьому напрямку. Президент звернувся до білого й негритянського населення, щоб впливали на тих,які брали участь в заворушеннях і переконали їх в тому, що злочинами не можна боротися за здобуття справедливости.

Також і Конґрес має вести переслухання в справі недавніх заворушень, які вже майже зліквідовані у всіх містах. В Дітройті скасували були поліційну годину, але пізніше її знову завели, бо маси народу хотіли бачити зруйновані дільниці міста, а це покищо небезпечно, бо ще декуди діють сховані снайпери. Ген.-поручник Джан Трокмортон, який командує 11.500 федеральних вояків і аціональної Гвардії, заявив, що в місті спокій, деколи ще стріляють відокремлені снайпери. Комісар поліції Рей Джірардін заявив, що він не знайшов доказів на те, що була якась змова між заворушниками. Волтер П. Рутер, голова Спілки Автомобільних Робітників, обіцяє, що 600,000 членів ним очолюваної організації у вільних годинах допоможуть очистити міські вулиці від грузів та слідів знищення. — Сенатор республіканець із Кентаки Трустон Б. Мортон заявив в Сенаті, що його партія „безвідповідально" оскаржує президента Джансона в тому, що в численних містах були расові заворушення.

У муринських заворушеннях в Дітройті найбільше потерпіли самі мурини. Багато з їхніх приміщень і їхнього доробку згоріли і тепер вони в довгій черзі очікують на дарові харчі і одяги.

На Оселі ОДУМ відзначено 50-річчя проголошення Першого Універсалу

(Є. Ф.). — У неділю 23 липня на Оселі ОДУМУ „Акорд" відзначено 50-річчя проголошення Першого Універсалу УЦРади. Свято започатковане польовою Службою Божою та вступним словом інж. Є. Кальмана — голови Оселі ОДУМУ. Після чого інж. Л. Харченко, голова табору Юного ОДУМ, відчитав текст Першого Універсалу. Віце-президент УНР за кордоном проф. Микола Степаненко виголосив доповідь про події 50 рр. тому та про завдання української спільноти. Свято розпочалось відспіванням „Заповіту", що мало місце й 50 рр тому перед проголошенням Першого Універсалу, і закінчилось відспіванням Національного Гимну. Після обіду — танці під звуки оркестри Богдана Гіриняка. Ще попереднього дня, в суботу, на тій же Оселі відбулась Конференція Товариства приятелів ОДММ-у, на якій прослухано інформації з попередньої праці, ухвалено пляни на майбутнє; головою Управи Товариства обрано проф. В. Григоренка. О 8-й вечора відбулась мистецька програма силами таборян Юного ОДУМ, Хору ОДУМ-у та Жіночого Хору Т-ва приятелів ОДУМ-у в Нюарку під керівництвом П. Пташинського.

ПОНАД 400 РОСІЙСЬКИХ ГАЗЕТ В УССР

„Літературна Україна" з 18 липня коротко повідомила про кількість видань в УССР різними мовами, самозрозуміло, не зазначаючи, що й ті ,які виходять українською мовою — дуже зрусифіковані: „Зараз на Україні виходить 2.506 газет. З них 2.100 — українською мовою, решта — російською, угорською, молдавською. Видається також понад 280 журналів та видань журнального типу".

Французи кричать „Ганьба!" де Ґоллеві

Париж. — Коли в четвер, 27-го липня, в одному із місцевих кінотеатрів почали висвітлювати фільми із відвідин президента Шарля де Ґолля в Канаді на початку цього тижня, на залі рознеслись оклики: „Ганьба!" Це й віддзеркалює загальну опінію французького народу про відомий виступ президента де Ґолля в Монтреалю в понеділок, 24-го липня, як він підхопив оклик сепаратистично наставленої групи канадійців французького роду і викликував: „Нехай живе вільний Квебек!" Його поведінка зустрілася з публічним засудом канадійського уряду і народу й президент де Ґолль перервав свої відвідини й — можна б сказати — не прощавшись, виїхав назад до Франції. Величезна більшість французької преси засуджує поведінку де Ґолля, про неї критично висловились поодинокі члени уряду, а деякі парляментаристи навіть вимагають слідства. Сам Ш. де Ґолль ще в цій справі не висловився і — виходило б не багато собі робить з цього загального обурення на його поведінку. Загально вважається, що французи в теперішньому вакаційному часі швидко забудуть цю прикру пригоду їхнього президента, якому вони — знаючи його — і не дуже дивуються.

Заповідають боротьбу за владу в Польщі

Варшава. — Західні дипломати і спостерігачі прийшли до висновку, що впродовж найближчих трьох тижнів „у Польщі все може статися". Це у зв'язку із виразними познаками боротьби за владу в рямках польської комуністичної партії, зокрема у зв'язку з наявними суперечностями між Ґомулкою, що здобув собі деякий авторитет та має опінію більш „ліберального", і між міністром внутрішніх справ Мєчиславом Мочаром, який позує на більш „партійного". Спостерігачі вважають, що внутрішні польські відносини тепер нагадують ті, що довели до відомих заворушень у 1956-му році.

На Український Фестиваль у Словаччині не допустили українців з Української ССР

Київ. — У липні ц. р. у Східні Словаччині, в м. Свиднику, відбувся вже 13-ий з черги Український Фестиваль, що його влаштовують українці Чехо-Словаччини. Фестиваль був присвячений „50-річчю жовтневої революції". Але навіть з такою присвятою та з виконанням деяких большевицьких пісень — він був непобажаний для Москви, і тому на нього допустили з Української ССР лише єдиний Закарпатський народний хор. Як повідомила київська „Літературна Україна" з 11 липня, на фестиваль прибули „понад 30.000 східньослов'янських українців і гостей із Праги, Братіслави, Попрада, Закарпаття, Югославії, Польщі" — але з згаданого Закарпаття прибув лише хор, якого „не відпускали із сцени більш як три години". На фестивалі виступали український хоровий колектив „Маковиця" із Свидника, хор Меджилобірецької школи, танцювальний ансамбль із Пряшева, український вокальний ансамбль із Праги, дівочий хор „Весна" і танцювальний ансамбль „Карпатянин" із Пряшева, український хор із Варшави та ін., але з УССР, крім хору, гостей не було... Не згадуючи про натиск словаків на місцевих українців, щоб вони словачили своє шкільництво, „Літературна Україна" зацитувала два короткі уривки з промови невідомої докладніше особи, В. Капішовського, в якій був виразний натяк на утиски українців у Чехо-Словаччині, а саме: „Годі оповісти про хід фестивалю чи бодай святкового концерту, який тривав два дні. В ньому взяли участь понад дві тисячі аматорів пісні й танцю. Виступи засвідчили, що українці Східньої Словаччини живуть повнокровним культурним життям, бережуть рідне слово і свою пісню, пишаються ними. І хоч, як казав на відкритті свята В. Капішовський, „...багато проблем, пов'язаних з всебічним розвитком українського населення ЧССР, ще залишаться недорішеними", іде „...дальший економічний, соціяльний і культурний розквіт українського населення"...

ЗРОСТАЄ КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ В УССР

Ще на початку 1967 р. совєтська преса визначала кількість населення в українській ССР загальною цифрою в 45 мільйонів людей. Місяць тому київська преса подала цифру в 46 мільйонів, про що згадувано в промові секретаря ЦК КПУ П. Шелеста. Газета „Молодь України" з 21 липня 1967 р. повідомила наступне: „Населення Української ССР на 1 липня 1967 р. становило 46 мільйонів 200 тисяч чоловік".

УКРАЇНЦІ В ЕВРОПІ ВИЯВЛЯЮТЬ НАЙБІЛЬШЕ ЗАЦІКАВЛЕННЯ СКВУ — ІНФОРМУЄ ГОЛ. ПРЕДС. УНС Й. ЛИСОГІР З МЮНХЕНУ

Гол. предс. УНС Й. Лисогір і Преосв. Платон Корниляк під час зустрічі в Мюнхені.

Українці в Італії, Австрії, Німеччині та інших країнах виявляють найбільше зацікавлення Світовим Конґресом Вільних Українців, що має відбутися в Ню Йорку в листопаді цього року — інформує головний предсідник Українського Народного Союзу п. Йосип Лисогір з Мюнхену. У цій баварській столиці, що є сьогодні осередком української еміґрації в Західній Европі, зупинився п. Й. Лисогір у поїздці по европейських країнах, на відвідини до яких він вибрався, виконуючи однодушну постанову Головного Уряду УНСоюзу, „щоб перевірити потреби і можливості допомоги українцям в Европі". Виїхавши до Европи з кінцем червня в товаристві своєї дружини пані Марії, п. Й. Лисогір побував насамперед у Римі, де мав зустріч і розмови з Блаженнішим Верховним Архиєпископом і Кардиналом Йосифом, Архиєпископом І. Бучком, Протоархимандритом ОО. Василіян о. д-ром Анатазієм Великим та іншими церковними і світськими достойниками і діячами, відвідуючи рівночасно українські інституції й установи. З Риму п. Лисогір поїхав до Югославії, був у резиденції наших Владик та мав зворушливі зустрічі з нашими братами в тій країні. Опісля п. Лисогір відвідав українську громаду в Відні в Австрії, мав і тут багато зустрічей і розмов, відвідав пам'ятник українським скитальцям у Ґмюнді. З Австрії Головний Предсідник УНС поїхав до Польщі, мавши наперед домовлену зустріч з американським амбасадором Джаном Гроновеським у Варшаві. Також і в Польщі п. Лисогір відвідав кілька українських поселень, що було для них великою й майже неймовірною несподіванкою. Від суботи, 22-го липня п. Лисогір перебуває в Мюнхені. Крім зустрічі з президентом УНР в екзилі п. Миколою Лівицьким та членами УНРади і її Виконавчого Органу, про які вже інформовано, п. Лисогір мав ще ряд окремих зустрічей як з діячами УНРади так і поодиноких українських угрупувань. В неділю 23-го липня п. Лисогір мав довшу зустріч з Преосв. Платоном Корниляком, єпископом для українців католиків в Німеччині, та опісля деканом Української Православної Церкви Впреп. митрофорним протоєреєм Дубницьким. В дальших днях п. Лисогір відвідав, крім інших українських установ, Будинок Української Культури, де мав зустріч з д-ром Єндиком, проф. В. Орелецьким, проф. Кульчицьким та багатьома іншими. Мав зустріч і розмову з проф. Ленкавським і д-ром Васьковичем та та іншими. Багато часу провів п. Лисогір з дир. Рудком, керівником Европейського Бюра ЗУАДКомітету, який найкраще орієнтується в харитативних потребах і можливостях українців в поодиноких европейських країнах. Побуваючи в Мюнхені, п. Лисогір відвідав і місцевий цвинтар та поклав вінки біля новозбудованого і 18-го червня ц. р. поблагословленого Владикою Корниляком пам'ятника Українським Героям і біля пам'ятників підступно убитих большевицьким аґентом св. п. Степана Бандери і д-ра Лева Ребета. Після дальших відвідин, зустрічей і розмов з українцями та їх лідерами в Німеччині, п. Й. Лисогір відвідає ще українців у Франції та Англії і в наступному тижні повернеться назад до своїх обов'язків в Головній Канцелярії УНСоюзу.

Безладна образотворча виставка в Києві

У Києві, в рамках „Фестивалю самодіяльного мистецтва УССР", відбувається виставка картин, різьби, фотознімків з усієї України. Але, як повідомляла „Молодь України" з 16 липня, „тому, хто потрапляє на республіканську виставку живопису, прикладного мистецтва та фотографії, важко скласти уяву про творчий доробок якоїсь-небудь області. Твори експонуються хаотично, територіяльного принципу не дотримано, та й не видно, чи влаштувачі виставки керувалися будь-яким принципом взагалі. Чимало авторів „повисло в повітрі" взагалі, бо часто під роботами, крім прізвищ немає жодних даних. А хтось же привіз ці роботи на виставку, де всі з однаковим правом сягають по лаври".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтські „перемоги"

Воно, здається, трохи дивно, щоб у літню пору, в сезон відпусток, моря, пляжів, риболовлі, таборувань... говорити про економіку. Літній сезон триває і на нашій, не своїй землі — в УССР, але київські газети переповнені, як і „общесоюзні", вістками про економіку, збирання урожаю, промисловість, будівництво. І ті вістки, напередодні святкування 50-річчя большевицького перевороту, виразно показують, чому саме, замість писати про літні відпустки, совєтська преса не перестає обговорювати економічні проблеми.

Кожна совєтська стаття чи вістка на таку тему розпочинається традиційним барабанним боєм, мовляв, „ми за соціялізму досягли величезних успіхів". Зате в другій частині, де мова про більш конкретні справи, тон з барабанного спадає до дуже й дуже мінорного. Навіть центральна московська преса нещодавно повідомляла, що і в самій Москві немає досить м'яса та городини. Що ж тоді дістається на периферії, в колоніяльних „республіках" СССР?

Ось перше-ліпше число „Радянської України", з 23 липня. Найбільші заголовки такі: „З перемогою вас, хлібороби Херсонщини!", „Слова додержали!", „Вище прапори змагань" і т. п. Але в передовій „Високі рубежі", в другій частині, найбільш конкретній — там перелічені справжні „досягнення", і то ж лише частково, совєтської влади в Україні: „У нас ще багато резервів не використано, є недоліки. При виконанні пляну промисловости по Україні в цілому частина підприємств не виконала встановлених завдань випуску продукції ... Є ще хиби в роботі залізничного і річкового транспорту. Недовиконано плянів капітального будівництва. По окремих міністерствах і відомствах дещо підвищилась собівартість будівничих робіт. Ще повністю не задовольняється попит населення на окремі види одягу, взуття та деякі інші товари" ...

До яких „перемог" довела наш нарід окупаційна московська комуна, хай послужить приклад: щоб купити в УССР курку на обід, треба працювати три дні, — в Америці ж на це не треба й цілої години працювати. Такі вони, ті большевицькі „перемоги".

Безглузді заворушення

Муринські заворушення, що впродовж останніх двох тижнів прокотились хвилею пожеж, грабунків і навіть убивств по багатьох містах Америки, були так уже „переброною мірою" та дійшли до такого беззаконня, що можуть принести тільки шкоду навіть і самому по собі справедливому рухові за повне расове зрівняння поодиноких груп американського населення.

Форма цих заворушень та їх розміри не мають жадного виправдання і навряд чи будуть мати які добрі наслідки, хоч цілком певно матимуть злі. Інакше й не може бути в країні ладу і закону, в якій кожний має право законними засобами і шляхами „змагати до щастя" — як це сказано в Конституції країни.

Найбільше, що вразило всіх спостерігачів цих заворушень, це не тільки безсенсовні підпали навіть власних приміщень, явні грабунки і нічим не оправдані та не спровоковані виступи проти сторожів публічного ладу, але головно той „карнавальовий настрій",в якому ці беззаконня відбувалися та який спостеріг і губернатор Ню Джерзі і посадник Дітройту. Згідно з підрахунками знавців і спостерігачів, у цих заворушеннях в поодиноких містах не брав участи навіть один відсоток муринського населення, але тим не менше ці беззаконня кидають тінь на них усіх. До цього у великій мірі причинилася конвенція „Чорної Могутности" з кінцем минулого тижня в Ньюарку, яка схвалила цілий ряд екстремістичних резолюцій та намагалася майже дослівно „спекти свою печеню" на згарищах цілих міських кварталів, підпалених „карнавалово настроєними" муринськими підлітками і всілякими злочинними елементами.

Президент Джансон, видавши наказ на висилку федеральних військ для втихомирення муринських заворушень в Дітройті, виступив дуже гостро і рішучо проти беззаконня. Його солідарно засудило і все населення країни, включно з величезною більшістю самих муринів. Тому буде б великою помилкою обвинувачувати за це муринів взагалі, як расову групу. Цієї помилки не робить федеральна, стейтова і міська влада і її, зокрема, не повинні б допустити громадяни українського роду, національне ім'я яких аж надто часто зв'язується із подіями, за які могли б відповідати тільки одиниці. З другого боку цей приклад „перебраної мірки" малих муринських груп вчить і попереджає, скільки шкоди можуть нанести цілій спільноті безвідповідальні екстремістичні одиниці.

П. Феденко

У СТОРІЧЧЯ ПІЛСУДСЬКОГО

Польська суспільність на чужині і в самій Польщі під комуністичною диктатурою згадує в липні 1967 р. століття Пілсудського (1867 - 1934). Минуло більше 30 років від його смерти, але й досі між поляками іде спір в оцінці цієї як-не-як історичної особи. Пілсудський, як чимало інших польських визначних діячів, був із роду дрібної шляхти з „кресів", як звалися у поляків землі історичної Польщі, заселені литвинами, білорусинами та українцями. Пілсудський виростав у Вільні, давній столиці Великого Князівства Литовського, що було по суті державою українсько-білоруською, бо литвини в цій імперії „від моря до моря" були незначною меншістю. У Вільні урядовою мовою і мовою культури взагалі була мова білоруська. Через персональну унію між Польщею і Князівством Литовським поволі спольщилися горішні верстви суспільства на „кресах". Це дало Польщі таких визначних патріотів як Костюшко, Міцкевич, Ярема Вишневецький і багато-багато інших. До них належав і Юзеф Пілсудський.

Після задавленого російським військом повстання 1863-64 рр. в польському суспільстві запанувала безнадійність: здавалося, що криваві жертви були принесені намарно. Царський сатрап Муравйов, прозваний „Вєшателем", шибеницями своїм нагнав страху польським патріотам. Сама назва „Царство Польське" була заборонена: польські землі під російською владою звалися „Привислянським Краєм". В цій атмосфері пригноблення виростав Пілсудський. Він не схотів іти в індустрію й комерцію, як пішло багато поляків, котрих царський уряд не допускав до служби в адміністрації. Пілсудський вибрав іншу, „революційну професію". Після катастрофи 1863-1865 рр. Польща вступила в добу швидкої індустріялізації. Поряд з класою промисловців і купців виросла численна, робітнича кляса в Польщі в таких центрах, як Варшава і Лодзь. Дрібка шляхти, що раніше була підпорою революційного польського руху, відійшла на задній плян. Пілсудський знайшов джерело революційної енергії в польському пролетаріяті. Польському робітництву виясняв Зюк (це був псевдонім Пілсудського) зв'язок між національним поневоленням і економічним визиском робітництва. Кілька років він видавав у Варшаві в тайній друкарні соціялістичну газету, що звалася „Робітник". Польська Партія Соціялістична (ППС) під проводом Пілсудського, Леона Василевського та інших виступила активно в революційних подіях 1905-6 рр. проти царського режиму. Однак революцію задушило російське військо. Пілсудський мусів покинути підросійську Польщу і став емігрантом У польських та українських провінціях Австрії (Галичина) він готував сили своєї партії для дальшої боротьби. Пілсудський дійшов до переконання, що суперництво між Росією, з одного боку, та Німеччиною й Австро-Угорщиною, з другого, приведе до війни, і що Польща буде мати шанси визволитися. За головного ворога Польщі Пілсудський уважав Росію. Ще перед війною 1914 р. Пілсудський і деякі визначні діячі ППС пройшли військовий вишкіл під керівництвом японських штабових офіцерів. Коли вибухла перша світова війна, то Пілсудський став на чолі ним зформованих в Австрії польських легіонів, що виступили проти Росії під кличем боротьби за незалежну Польщу. Ситуація була для плянів Пілсудського незавидна; він розумів, що після поразки Росії в війні відновлена з допомогою Австрії та Німеччини польська держава опинилась би в залежності від Відня і Берліну. Ця перспектива лякала багатьох польських патріотів, що орієнтувалися на Росію. Ці надіялися досягнути об'єднання всіх польських земель і одержати автономію в границях російської імперії. Тому, коли легіони Пілсудського билися проти Росії на східньому фронті, у Франції був створений Польський Комітет під проводом маркиза Вєльопольського. Цей Комітет приступив до організації польського війська у Франції, в Америці й Канаді для боротьби проти Німеччини й Австрії. На чолі цих частин поставлено ген. Галлера. В таких обставинах тільки чудо могло врятувати Польщу і дати полякам можливість створити незалежну державу. Це чудо сталося: протягом неповних 2 років (лютий 1917 — листопад 1918) упали 3 імперії, що колись поділили Польщу — Росія, Австрія, Німеччина. Пілсудському поляки дали титул „начальника держави", на спомин про національного героя Тадеуша Костюшка, що мав цей титул. Це був апогей, найвища точка політичної кар'єри Пілсудського. Все, що ділося з його участи після 1918 року, було вступом до нової польської трагедії.

В драмах старовинної Греції повторюється думка про „гюбріс" (гордість), за котру боги карали людей. У більшости поляків і у самого Пілсудського, після такого політичного „чуда", що в історії трапляється раз на сотні років, створилося переконання, що Польща може грати рішаючу ролю в політиці на Сході Европи. Зокрема Пілсудський не оцінив як слід небезпеки російського імперіялізму, що відродився під большевицьким режимом. Він мав певність, що німецька небезпека минула для Польщі, бо Німеччина скована була Версальським мировим договором 1919 року. Але на Сході, як здавалося тоді многим полякам, буде довгий час панувати хаос, і Польща може спокійно урвати собі із того безладдя якнайбільші простори. Вірилося навіть, що можна буде відновити історичну Польщу в кордонах 1772 року...

З перших днів самостійности Польщі, від початку листопада 1918 р., поляки вели війни на кількох фронтах: з [illegible] німцями за Горішній [illegible] з литвинами, з чехами, [illegible] Тєшин і, що було [illegible]чніше для обох на[illegible] з українцями. Ще й [illegible] польській еміграції [illegible] пишуться статті про [illegible]ційну ідею Пілсудського [illegible] сусідніми народами [illegible]нським, білоруським і [illegible]ським. 23-го травня 1919 р. польський сойм заявив, що Польща не має наміру прилучити до своєї держави земель литовських і білоруських одностороннім рішенням польського сойму. Щодо України, то польський сойм заявив, що Польща не буде робити перешкод стремлінню українців створити самостійну державу „на території російської держави", але, мовляв, Галичина „мусить належати до польської держави", з тим що „руському населенню в межах Польської Республіки будуть дані такі самі права, які будуть дані польській людності в Україні."

Це була фатальна політика, бо вона примусила Україну вести оборонну війну на два фронти: проти польської агресії на Заході і проти натиску Росії — „червоної" й „білої" на Півночі й Сході. 9 місяців вичерпували свої сили поляки й українці в тяжкій боротьбі від листопада 1918 р., а за той час Москва мобілізувала свої сили і захопила територію України Наддніпрянської. Пілсудський побачив тепер ясно большевицьку небезпеку. Ленін плянував послати свою „червону армію" на Захід, роздавити Польщу і добитися до Німеччини, де в той час, як здавалося, був грунт для перемоги комуністичної революції. Пілсудський, проти волі великої частини польського суспільства,рішив почати превентивну війну проти Росії в квітні 1920 року. Він навіть визнав Уряд Української Народної Республіки Варшавським договором 22-го квітня 1920 р., забезпечивши при тому прилучення до Польщі дальших західньо-українських територій. Але ця політика була запізнена і непослідовна. Ведучи тяжкі бої з російською червоною армією на території України, польська команда розброїла відділи Української Галицької Армії, що покинули большевицьку „протекцію" і перейшли на бік польський, щоб боротися разом проти спільного ворога — російського імперіялізму. Хоч польсько-російська війна закінчилася 1920-го року для Польщі успішно, але далекозорі політики того часу казали, що то був „початок кінця". Коли в квітні 1922 р. був підписаний союзний договір між Росією і Німеччиною в Рапалло, то над Польщею нависла смертельна загроза. Вийшло, що поляки, руйнуючи українську державність в 1918 - 1919 рр., копали яму для своєї власної нації.

Що ж казати про внутрішню політику в незалежній Польщі? Пілсудський відійшов від влади в 1922 році. В соймі й уряді переважали консервативні й націоналістичні елементи. Утиски супроти українців і білорусів викликали страшну ненависть до польської держави. Пілсудський використав невдоволення мас і війська

(Закінчення на ст. 3-ій)

Проф. Оксана Борушенко

УКРАЇНЦІ У БРАЗИЛІЇ — ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ

(Доповідь, виголошена на конференції СФУЖО в Куритибі, Бразилія)

(1)

Українська еміґрація до Бразилії почалася приблизно в той самий час, що й до Канади, тобто в кінці 19 ст. До того часу українці оселювалися у Бразилії лише спорадично й ми про них не маємо достовірних відомостей. Перші відомі українці в Бразилії — це родина Миколи Морозовича, який приїхав 1872 р. з Золочівщини.

У 1876 р. зареєстровано приїзд невеликої групи українських еміґрантів з Буковини, які мали поселитися на південних околицях естада Парани. 1891 р. до Бразилії прибуло 10 українських родин із Східньої Галичини (вони поселилися у колонії Санта Барбара поблизу м. Пальмейра), в наступні роки приїздили ще окремі родини, але про справді масову іміґрацію можемо говорити тільки з 1895 р. Це був період „бразилійської гарячки", спровокований агентом італійських пароплавних ліній, який обіцянками дешевої землі звохробив сільську бідноту гол. фільваркових робітників, північно-східньої Галичини. В той час до Бразилії приїхали понад 15.000 українців і деяка кількість латинників (римо-католиків, які розмовляли укр. мовою). Вони оселилися в естаді Парана серед пралісів у дуже важких умовинах. Цілковита безпорадність, голод, пошесті, вороже ставлення місцевого населення спричинили серед перших поселенців велику смертність, у багатьох випадках тимчасовий занепад моралі; деякі з поселенців поверталися до Галичини.

За імперіяльного бразилійського уряду (Дон Педро II) був закон відносно іміґрантів. На підставі того закону кожний іміґрант мав дістати „шакара" — наділ землі, між 10 і 15 алкерів (25-37,5 га) у горбовинних лісистих околицях. Іміґрант мав отримати „шакару" із вирубаним лісом. „Шакара" мала б бути обведена парканом із колючого дроту. Грошева сплата 20 мільрейсів за алькир починалася щойно по 3-ох літах від першого дня поселення. Так було до 1889 р. (Проклямація Республіканського Уряду). В 1890 році вийшов новий закон, в якім говорилося про оплату подорожі емігранта 3-ою клясою корабля. Це були закони на письмі. У практиці ділялось інакше. Подорож українським та іншим емігрантам платили спочатку агенції, що набирали людей на роботу при будові залізниці, а за останньої іміграції платило IPO. Зрештою Бразилія тих часів навіть не могла займатися екзекутивою законів про іміґрацію, бо мала багато труднощів у переформуванні свого уряду.

Іміґрантів завозили у дівичі праліси і там їх лишали напризволяще, здебільшого над рікою чи потоком. Ліс треба було самому вирубати, потім палити, потім між пеньками, що стирчали із землі, обробляти землю сохами, бо плугом годі орати між камінням (зрештою, на початку поселення ніхто не мав коней). Діти вимирали поголовно від авітамінози та різних інших тропічних недуг (жовта гарячка, червінка, малярія), старші від знесилення від надмірної праці. До найближчого містечка, де був лікар, доводилось іти пішки від 40 до 50 клм. В таких життьових умовинах витримували найсильніші люди, між 20 і 40 роком життя.

Справою іміґрації і колонізації займався від самих початків по 1890 р. Федеральний Уряд, між 1890 р. до 1907 р. повітові уряди, а від 1907 р. по нинішній день ця справа знову належить до Федерального Уряду.

Перша і найсильніша масова іміґрація тривала від 1895 р. до 1897 р., зокрема 1896 р., тоді, між іншим, повстав центр Українських Поселенців у Прудентополісі. Разом в ті роки поселилися біля 20.000 українців, майже всі в естаді Парана. Наступні роки українська іміґрація зменшилася до 700-1.000 душ щорічно. Друга масова іміґрація відбулася в 1907-1914 рр., коли до Бразилії приїхало яких 20.000 українців. Вони приїздили частково в результаті посиленої кампанії бразилійського уряду з метою притягнення робітників до будови залізниці, яка проходила через Парану. Майже всі українці, які тоді приїхали, залишились назавжди в Парані. Майже вся українська іміґрація до Першої світової війни, разом від 40 до 45 тисяч (уже з природним приростом) походила з Галичини.

Українська іміґрація до Бразилії в добу між двома світовими війнами була відносно слаба: 9.000 осіб, не лише з Галичини, але й з Волині та Полісся, в меншій мірі з Буковини і Закарпаття. Вони всі поселилися в дотеперішніх колоніях та містах, частково творили нові оселі в лісах.

Остання фаза української іміграції до Бразилії — це приїзд близько 7.000 українців у 1949-1951 рр. з таборів переміщених осіб в Европі. Між іміґрантами цього періоду був значний відсоток інтеліґенції. Майже всі вони поселилися в містах.

Загальну кількість осіб, приналежних до української етнічної групи, нині можна обраховувати в 120.000, з них ледве одна десята народилась на Україні, решта це діти, онуки і правнуки еміґрантів.

З тих 120.000 85% живе в естаді Парана, 9% в Сан-Павльо, 3% в Санта-Катаріна, 2% в естаді Ріо-Ґранда до Сул, 1% в інших.

(Далі буде)

З НАШИХ БУДНІВ

З БОГОМ НА ВАКАЦІЇ

Мій приятель, пан Дембіцький, це рання пташка на Союзівці: не спиться йому, сердезі, і сон його не бере, як співається в пісні, і тому саме, щоб забити час перед сніданком, він слухає ранішніх радіопередач та всяких новин, що ними потім ретельно ділитися з сусідами під час сніданку. Пан Дембіцький дуже собі полюбив ранішню релігійну програму "Pray for Today", що надається щонеділі з Кінґстону, в 7-ій годині ранку. Саме недавно священик-проповідник, що веде цю програму, мав цікаву гутірку з вакаційниками (чи з „люфтниками", як їх колись називали наші селяни).

— Ідеш, друже, на вакації, говорив проповідник, — не забудь взяти з собою твого найкращого приятеля — Господа Бога. Не розставайся з Ним і під час твойого дозвілля.

Не знаю, чи є на Союзівці багато таких ранніх птиць, як п. Дембіцький, щоб зривались в неділю, в 7-ій годині вранці, слухати релігійних передач, а проте спостерігається, і то по всіх наших оселях, що релігійний рух не опускає земляків і в часі вакаційного дозвілля. Чи то буде на Союзівці, чи в Гантері, чи в Глен Спей, на пластовій чи сумівській оселях, — прийде та свята неділенька, то народ котиться на Богослуження, мов на відпуст до Гленкова! При цьому приємно звернути увагу на відрадний факт, що на Богослуженнях численно заступлене наше молоде покоління! На запитання — „Де наша молодь"!? — можна б, отже, відповісти, що вона не тільки танцює під зоряним небом до білого ранку, але й в неділю рано не лінується встати до церкви...

А вже щодо діточок, що їх ведуть за ручки, гарненько приодітих, до Божого місця мами, тітки і бабусі, — то Господи, Твоя сила! як мурашні! Аж на такому, наприклад, гантерському празнику помічаєш, якими темпами розбудовується наша екзильна нація! От, здається, тільки вчора це були діти, що їх привозили батьки на літній табір, а сьогодні вони вже приїжджають на Союзівку зі своїми власними потіхами! Наші вакаційні пароxи таки щонеділі, слава Богу, когось вінчають або христять. А скільки земляків, — між якими є знані лікарі, хірурги чи психіятри, — проводять свої вакації в той спосіб, що голосяться на охотника... прибивати ґонти на копулі новозбудованої церковці, чи копати рови довкола площі для паркування авт, чи рубати ліс, прочищувати землю під новий храм Божий?..

В цьому місці дозвольте пригадати всій вакаційній громаді, що це вже в цю неділю, 30-го липня, відбудеться величаве посвячення новозбудованої української католицької церкви св. Володимира в Глен Спей. Акту посвячення довершить наш Стемфордський Владика, Преосвященний Кир Иосиф. Заповідається великий здвиг народу, з ближчих і дальших околиць, — бо і як же сидіти в хаті і не бути на такому славному празнику?!

Ікер

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(21)

На шляху в сторону Дунаєва з'явилось кілька вантажних авт. Хлопці за скелею погасили вогонь, присипали снігом. Насторожились.

Зустріч добігала кінця.

Богданова каплиця спорожніла.

Як вийшли на гору і мали розходитись, стали гуртом і дивились на далекі поля, розкидані села, дивились на каплицю під горою. А вона, ніби вросши в землю під скелею, стояла гордо і міцно.

Волинь колись поставить мармурові сходи на ту гору і до гетьманської каплиці. Старі залізні обручі здійме з потрісканого муру і золотом скує на вічний час козацьку церкву. Щоб правнуки приходили сюди молитись і поклонитись тіням давнини. Щоб знали — тут був їх великий гетьман, це — святе місце.

Камінними стежками розходились хлопці. З дзвіниці в Млинівцях дзвін скликав людей на вечірню. Крук обернувся.

— Гей, Блакитний! На Різдво прийдь до нас!

— Прийду! Приготуй куті на сотню!

Сутінки падали на ліс.

Пішли. Різними стежками. Чи зійдуться?..

НАКАЗ — ПОЧАТИ З НІЧОГО

Сорок другий рік добігає кінця. Різдво майже на порозі.

Чим зустрінемо сорок третій?

За півроку вже так багато зроблено, що, здається, все це почалось не влітку, а кілька десятків років тому. Все горить під ногами. Все робиться із таким поспіхом, немов у лихоманці, ніби ми так запізнились із усім, що за рік треба надолужити за сотню років.

Пам'ять не тримає деталів. Якось, коли тут був Білий, довелось пригадувати різні дати й деталі, а вони, капосні, десь поділись, розбіглись. Добре, що було кілька нотаток, деякі копії звітів та листів. Бодай з того можна були подати „начальству" докладніші інформації. При цьому виринула думка про потребу якогось архіву, записів, щоб через кілька років їх використати, як документальний матеріял. Але де і як переховувати? Однак, занотувати хоч дещо треба. Вирішили: скороченнями, лише цікавіші події, своєрідним ключем.

Було бажання зібрати хоча б кілька записів про останнє півріччя. Їх можна десь приховати між старими газетами, шпаргалами, книжками. Може колись знадобляться?

17 червня 1942.

Іскра зібрав кількох людей на нараду. Мав вістки від обласного керівництва, яке чомусь називали так дивно — „екзекутива", і хотів порадитись. Передав, що справа нагла. Його незабаром, мабуть, заберуть до области. Земля починає горіти під ногами, в гебітскомісаріяті щось підозрівають. Відчуває, що можуть накрити.

Іскра — керівник повітової мережі організації. Ішов сюди з еміграції слідом Шубського і Пшеничного, які до Крем'янця не дійшли. Йому пощастило. Взагалі тим семінаристам чомусь більше щастить, як гімназистам! Може тому, що вони — народ побожний. Іскра, разом із Шклярем, Трояном, Рузею і частково Миколою Н., ставили повіт. Бунчужний Лисий став також у великій пригоді.

Прийшов новий розпорядок із области та інспекторату: область займає лише Волинь, разом із Поліссям та Холмщиною, а інспекторат, під назвою „Інспекторат ч. 2", включає також і Поділля. Чомусь хлопці взяли той самий адміністративний поділ території, що й німці. Ті мають свій генеральний комісаріят Волинь-Поділля, а наші — інспекторат ч. 2. Волинь-Поділля. Добре було б трохи змінити ті межі, але люди „вгорі" говорять, що так легше орієнтуватись, коли йдеться про події серед німців. А таки добре було б переіначити. Просто на злість...

Прийшло, отже, нове розпорядження: негайно розбудувати бойову сітку, всю енергію кинути на її розбудову. На початку в рямцях організації, а згодом, як визріє, — рівнобіжно.

Фактично, дещо вже зроблено. Угорський і Бережницький райони частково підготовані. Вихор і Залізняк працюють досить добре. Мають групу хлопців, збирають по селах зброю. Цими справами в повіті керує Лисий, бунчужний армії УНР.

На нараду прибули не всі члени повітової екзекутиви. Лисий десь тинявся по повіті, Голуб мав якусь ревізію млина. Голуб — господарський референт. Не прибув ,але казав — дасть гроші тим, які будуть битись.

Голуб, який один час працював у сітці — цікава людина. Він колишній соціял-радикал, разом із своїм братом С. був досить активним ще за Польщі в Бережцях. Тепер пристав до... націоналістів. Як це сталось — невідомо.

Форт Вілліям, Канада

ВІДЗНАЧЕНО 25-РІЧЧЯ ПОХІДНИХ ГРУП ОУН

Венкетом-Концертом заходами Філії УНО і Братніх Організацій, під патронатом Відділу „КУК, українське громадянство Форт Вілліяму і Порт Артуру достойно відзначило — 22 квітня 25-ту Річницю Похідних Груп ОУН і світлу пам'ять перших жертв Українського Націоналістичного Руху, як і всіх тих, знаних і незнаних Героїв і Героїнь українського народу, які, в зустрічі з большевицькою диверсією і кривавим нацистським окупантом, у другій світовій війні, віддали своє життя за волю України.

Більше як 250 осіб прийшло вшанувати цю сумну, але заразом і світлу річницю, яка записана золотими буквами в історії визвольної боротьби українського народу.

На це відзначення прибули громадяни без огляду на релігійну приналежність.

За почесним столом сиділи: головний промовець проф. Юрій Пундик з дружиною, що прибув з Гіббінґ, Міннесота; о. декан Тарас Гарасимчук; парох Української Католицької Церкви Покрови Пр. Б. в Порт Артурі, голова Відділу КУК д-р Богдан Мигаль з дружиною, голова Окружного Відділу ОДВУ п. Василь Станиславів з Міннеаполісу, голова Філії УНО п. Михайло Лисий з дружиною, голова Відділу ОУК п-ні Марія Кохан, заст. голови Філії УНО п. Михайло Савчук з дружиною і О. Петришин з дружиною.

Святкування відкрив голова Філії УНО п. М. Лисий, і передав ведення програми п. О. Петришинові, голові Святкового Комітету.

Після однохвилинної мовчанки вшанування св. п. жертв німецького терору, о. декан Т. Гарасимчук провів молитву і поблагословив вечерю, яку започатковано тостом в пошану Королеви.

Господар вечора представив запрошених гостей за почесним столом і всіх офіційних представників організацій і церковних громад.

Головного промовця, учасника Похідних Груп ОУН, проф. Юрія Пундика, представив п. М. Савчук. Проф. Пундик насвітлив ті обставини вперед 25 літ, в яких знайшовся був український народ, як теж проаналізував епоху того часу, коли ПУН вірно оцінював загарбницькі пляни гітлерівської Німеччини в Україні, і в противагу їм висилав Похідні Групи ОУН, щоб відновити і скріпити зв'язки з широкими масами українського народу в 1942 році.

Як 25 років тому, так і сьогодні ПУН стоїть на становищі одного визвольного фронту всіх українських національних сил, і одностайної боротьби проти наших ворогів, — казав промовець. В першу чергу мусимо бути об'єднані, щоб допомогти нашому поневоленому народові в його затяжній боротьбі проти московського тотального знищення. До того зобов'язують нас величезні жертви на протязі останніх десятиліть, найкращих синів і дочок української нації.

Присутні бурхливими оплесками висловили признання промовцеві.

В другій частині була концертова програма. Мистецьку частину започаткував ансамбль МУНО під управою п-ні О. Савчук піснями: „Ой впав стрілець", муз. М. Гайворонського, і „Тихо над річкою", арр. Олі Мисик-Рогатин. Акомпаніювала Христина Стахів. Поему О. Ольжича „Незнаному Воякові" рецитував М. Савчук. В дальших виступах слідував дует на піяно Орисі й Анни Лисих, який включав „Військовий марш" Шуберта і „Мелодії" Брамса, сопранове сольо Анни Пронич-Дурант, яка відспівала „Аве Марія" (укр. версія), муз, Ч. Ґуно, і „Мак", муз. Б. Весоловського, як теж скрипкове сольо Афії Турчин-Колосімо, що виконала „Міркування" Ю. Ассенета і „Сміло брати". Цим останнім двом виступам акомпаніювала Оля Савчук.

На окреме вирізнення заслуговує виступ загальновідомого співака баритона Ярослава Щура з Вінніпеґу, якого публіка тепло привітала. Він заспівав „Геть вороги з України", муз. А. Гнатишина і „Засумуй трембіто", муз. Р. Купчинського та „Ой, чого ти дубе", муз. К. Стеценка, і „Дума", муз. М. Гайворонського. На додаток заспівав ще „Рушничок", муз. П. Майбороди. Акомпаніював йому Даґлес Далґрін.

Концертову програму закінчив бравурний чоловічий хор ім. І. Франка під проводом Г. Мигаля, виконуючи „За вітчизну", муз. В. Недільського, „Гуляли гуляли", муз. О. Нижанківського з заспівом Я. Щура, і „Пісня про Тютюнника", муз. Г. Китастого. На домагання публіки, хор заспівав ще „Закувала та сива зозуля". муз. Д. Котка. Хорові акомпаніювала Діяна Крокер.

Святкування закінчено співом „Ще не вмерла Україна" і „Боже, щасти їй"...

Напередодні святочного відзначення в неділю 16 квітня, в усіх українських католицьких і православних церквах Форт Вілліяму й Порт Артуру відправлено Панахиди за впавших героїв і героїнь, — жертви німецької окупації України, та виголошено проповіді.

Відзначення цієї події відмітила англомовна преса обох міст, радіо і телевізія.

О. П.

Нюарк, Н. Дж.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 28-ГО ВІДДІЛУ СУА

Загальні збори активного 28-го відділу СУА відбулись 29 січня 1967 р. у власній домівці при 140 Проспект вулиці в Ірвінґтоні. Головувала гол. Окружної Ради Ірина Левицька, секретарювали З. Воробець і Е. Онишкевич, а почесними членами президії були Д. Ярославська і А. Настюк.

Після прийняття протоколу з попередніх загальних зборів, звітувала голова Софія Андрушків, що в 1966 р. відбулось 10 засідань управи та 10 ширших сходин, організовано у відділі заходами п-і Герус ,Світличку' для малят, яку провадить пані Змий. Відділ включався в громадське життя Нюарку, Ірвінґтону, Мейплевуду, беручи участь в національних святах, бенкетах, прогульках та морально і матеріяльно піддержував наші церковні і світські установи. Згадала також про добру грошову господарку відділу, бо до Централі СУА ми вислали 300 дол., а домівку маємо заплачену до вересня 1970 р. Потім звітувала секретарка п. Стефанія Карапінка. У діловому році вплинуло 60 листів, вислано 39. Всім членкеням розіслано календарець сходин та повідомлення про заг. збори. Протоколи з ширших сходин писала Дарія Горняткевич. З черги звітувала касирка п. Назарук. Сальдо на книжці є 338.92, сальдо суспільної опіки є 182.59.

Звіт виховної референтки п. Ґерус був про дитячу Світличку, яка нараховує 10 дітей, а веде її п. Змий в приміщенні укр. кат. школи св. Івана Хрестителя.

Організаційна референтка О. Терлецька підкреслила нашу чисельність та активність, а головно те, що в 1966 р. вписалось 20 нових членок.

Ольга Муссаковська докладно дала нам образ праці суспільної опіки, в якій працювали: О. Гнатик, Н. Біґун, А. Хома, С. Воробець. Поміч сусп. опіки була в Америці і в Европі. Удержувано школи українознавства в Німеччині, Бельгії, а теж літні осе-лі в Бельгії, Австрії і Німеччині. Допомагала стареньким жінкам, висилаючи пакунки в Україну, вислано посилки укр. воякам в В'єтнамі, дано поміч погорілій родині в Нюарку та обдаровувалось потребуючих осіб в часі Різдва і Великодня харчами. Відвідували хворих членкинь, брали участь в двох похоронах: бл. п С. Гарасевич і бл. п. І Венке.

Звіт культурно-освітньої — імпрезової референтури подала Марія Турко. В склад її входили п. Герус, п. Хруцька, п. Турко. За останню каденцію влаштовано 6 імпрез: виставку образів проф. Д. Горняткевича, показ капелюшків, китайську лотерію, пікнік у Віпані, вишивані вечерниці, різдвяну зустріч. Теж 10 ширших сходин принесли членкиням користь, бо мали все цікаву тематику. Відділ влаштував теж продаж печива, з якого прибуток передано на сплату боргу церкви св. Івана Хрестителя (158 дол.) Цим займалась головно Володимира Бакун, яку відділ вибрав в діловому році Мамою 28-го Відділу. Від господарської секції звітувала В. Бакун. Там віддано працювали пані: Е. Шпирка, А. Винник, М. Бурак. Вони займались підготовкою прийнять після всіх імпрез і ширших сходин, а також перевели успішну продажу печива. А Настюк звітувала про майно, а М. Вислоцька — про інвентар та про народні одяги відділу.

М. Мосора (контрольна комісія) дала внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Номінаційна комісія подала нову управу, до якої ввійшли: голова П. О. Муссаковська, містоголови С. Карапінка, М. Турко, секретарки Е. Мартинець, А. Цмий, касирки: О. Назарук, Е. Шпирка, організаційні: Ф. Дорошенко, В. Бакун, імпрезові: А. Дідух, Е. Леські, М. Падковська, культурно-освітна секція: Е. Цяпка, О. Терлецька, суспільна опіка: О. Гнатик, Н. Біґун, Н. Шараневич, А. Тиха, М. Турко, а пані Софія Воробець почесний член, виховна референтура: М. Ґерус, Н. Загайкевич, преса: Т. Богданська. Зв'язки: П. Кучкуда. Господарська референтура: А. Винник, А. Баранюк, А. Стасіцька, С. Паволячек. Контр. комісія: С. Андрушків, М. Мосора, п. Мурацук, заступниці: К. Боднар, З Воробець.

На закінчення зборів нововибрана голова Ольга Муссаківська подякувала за довір'я і закликала членкинь до такої ж гарної співпраці, яка була в нашому Відділі і в минулій каденції.

Таїса Богданська,
(прес. референтка)

ПОСТАВИЛИ „БУДИНОК КУЛЬТУРИ" ОКСАНИ КЕРЧ

Філядельфія. — Сатиричну комедію Оксани Керч під назвою „Будинок культури", поставили члени Драматичного Гуртка у Філядельфії з Об'єднання Жінок ООЧСУ та сумівська молодь, в Домі Молоді. Головну ролю Загарованої — діячки, що до пересади посвятила себе громадській праці — виконала п-і Дора Волянюк. П'єса була написана на Конкурс СФУЖО, відзначається цікаво збудованим сюжетом і жвавими діялогами, що ствердила в рецензії в „Америці" п-і Марія Романенчук.

КНИЖКОВА ПАЛАТА УССР

За повідомленням „Літературної України" з 30 червня, ця палата в Харкові нараховує тепер 5 мільйонів назв газет, журналів і рідкісних книжок, що виходили в УССР від кінця 1922 року Большевицькі видання в Українській Народній Республіці, за 1917-20 рр. — допомогли „зібрати книголюби". „До 50-річчя Жовтня відділ готує нові збірки „Співдружність літератур", яка включатиме літературу, видану в перекладах на братні мови. а також збірку „Українська книга за 50 років" " За свідченням тієї ж газети, в Палаті мають бути зібрані всі видання, що вийшли в 1917- і наступних роках в Україні, отже там є засекречений відділ українських національних видань в роки державности України.

У ПОШАНУ ТИМ, ЩО ПОЛЯГЛИ ЗА УКРАЇНУ

Головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, перебуваючи в Мюнхені, відвідав місцевий цвинтар та поклав вінок біля пам'ятника Поляглим за Україну, що його недавно здвигнено. На фото: Й. Лисогір кладе вінок а побіч стоїть секретар Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині ред. Володимир Леник (зліва) та голова ЦПУЕН п. Антін Мельник. В їх товаристві п. Лисогір опісля склав вінок на могилі підступно вбитих большевицьким аґентом сл. п. Степана Бандери та д-ра Лева Ребета.

У СТОРІЧЧЯ ПІЛСУДСЬКОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

консервативним урядом і в травні 1926 року став на чолі повстання, що дало йому владу, як „рішальній особі". Він створив „диктатуру полковників", спираючись на „Блок безпартійних для співпраці з урядом". Політика національного гноблення українців і білорусинів ще загострилася під „полковницьким режимом". Щоб здобути більшість у виборах до сойму 1930 р., уряд Пілсудського учинив погром проти українських політичних і культурних діячів і господарських установ у вересні 1930 р. („пацифікація"). Теж польську опозицію (Селянську партія та соціялістів) режим Пілсудського суворо переслідував. Провідник Селянської партії Вітос мусів еміґрувати із диктаторської Польщі до Чехословаччини.

Коли в 1933 році в Німеччині до влади прийшов Гітлер, то Пілсудський реально оцінив небезпеку, що нависла над Польщею. Він не вірив миролюбним промовам Гітлера і в переговорах з французьким урядом пропонував почати превентивну війну проти Німеччини, поки вона не озброїться. Але у Франції вірили в „здоровий розсудок" Гітлера, котрий, мовляв, не схоче рискувати новою світовою війною. Огірчений цим, Пілсудський вирішив договоритися з урядом Гітлера. В 1934 році був підписаний „пакт неаґресії" між Польщею та Німеччиною. Але незабаром, в 1939 році, цей пакт був перечеркнутий іншим „пактом неаґресії, приязні і консультації" між урядом Гітлера і Сталіна в Москві. То був договір для „четвертого розподілу Польщі".

Політика неґації національних протибольшевицьких рухів на Сході Европи урятувала большевицький режим у Росії і помогла комуністичній диктатурі навіть виступати в ролі „оборонця прав" національних меншостей Польщі. Комуністичний режим у Росії „висів на волосині" в 1919 р. Про це свідчать слова самого Леніна в записці до комісара Шліхтера на 8-му з'їзді большевицької партії в Москві 19-го березня 1919 р. Вождь большевицького уряду вимагав від Шліхтера, щоб привіз із України 50 мільйонів пудів зерна в Москву: „Якщо не привезете до 1-го травня або 1-го червня, то ми всі дамо дуба", — писав Ленін. („Дружба народов", Москва, листопад 1967 р.). В той час над Дніпром розвинувся масовий повстанський рух проти російської большевицької влади. Але поляки не хотіли того бачити. Вони вели далі атаку на західні українські землі. Ця політична засліпленість була причиною невимовної трагедії, котру мусіли пережити українці, а пізніше й поляки.

„Полковницький режим", створений Пілсудським і названий „санацією" (оздоровленням), не вийшов полякам на добре здоров'я. Цей режим був перешкодою для національної єдности в польському народі. Режим військової диктатури (уряд, згідно з „санаційною" конституцією відповідав „перед Богом та історією") дожив до воєнної катастрофи в вересні 1939 року. Пок. Левко Чикаленко, що проживав у 1939 р. під Варшавою, оповідав мені якось, що польські селяни так ненавиділи полковницький режим, що навіть сподівалися, що поразка Польщі в війні принесе їм полегшу: „нехай Польща падає" (Нєх єєн Польска валі), — чув він від поляків. Коли полковницький уряд опинився в 1939 році на еміґрації, то він мусів зійти з політичної сцени. Провід у польській політиці перейшов до тих партій, що перед війною 1939 року вели боротьбу проти режиму Пілсудського і його полковників.

ГОЛОС З-ЗА ГРОБУ

Київське видавництво „Дніпро", ще раз звернулось до зрадника українського народу Ярослава Галана, випустивши в липні 1967 р. збірку його писань „Люди без батьківщини". У ній Я. Галан нападає в кожній статті на українських патріотів, так зв. „Українських буржуазних націоналістів". Московський орган у Києві, „Радянська Україна", так славословить те видання, в числі з 9-го липня: „Написані в різні роки, хвилюючі твори гнівно засуджують підлих запроданців імперіялістичної реакції, слуг фашизму, людей без батьківщини".

Дітройт, Міш.

ПІВРІЧНА НАРАДА ВІДДІЛУ УККА ДІТРОЙТ-СХІД І ГЕМТРЕМК

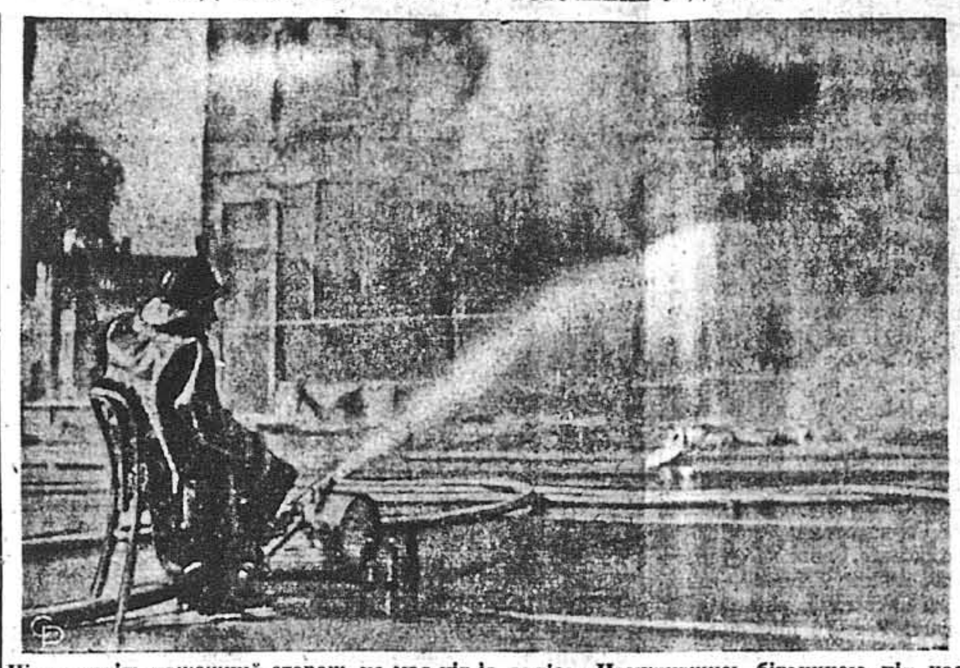
На 30 червня Управа Відділу УККА Дітройт-Схід і Гемтремк скликала ширшу нараду представників членських організацій і платників Національного Датку.

Нараду відкрив і нею керував голова Відділу інж. В. Тустанівський, який поінформував про роботу впродовж першого півріччя. До успіхів Відділу належала тісна співпраця з місцевими організаціями в загальногромадських акціях. З великим успіхом започатковано відзначення 50-ліття Української Національної Революції в Дітройті святковим вечором 22 квітня, з доповідями генералів Михайла Крата й Олександра Вишнівського. Під кінець весняного сезону запрошено на гостинний виступ Драматичний Ансамбль „Заграву" з Торонта з постановкою „Касандра" Л. Українки, який знайшов ентузіястичне прийняття публіки. Велику увагу присвятив Відділ збірці Національного датку та добився успіхів, бо зібрав на 15% більше датків, як у минулому році

Після доповіді розгорнулась широка дискусія. Дальше обмірковано справу резолюцій, прийнятих на Загальних Зборах Відділу УККА, Дітройт-Захід, які своїм змістом і вимогами спрямовані проти Централі УККА. Під кінець нарад учасники зборів прийняли одноголосно відповідні резолюції в цій та інших справах.

О. Захарків

ПІД ЧАС МУРИНСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ У ДІТРОЙТІ

Ніхто, навіть пожежний сторож, не має ніг із заліза. Намучившись біганиною під час поборювання розпалених муринами пожеж у Дітройті, цей пожежник скористав з того, що на вулиці було викинене із якогось підпаленого дому крісло та полегшує свою долю, сівши на нього, не перериваючи своєї „вогнегасної" функції.

Центральна бібліотека в Торонті має лише 1,985 українських книжок

Торонто. — За повідомленням „Канадійської Сцени", Громадська Бібліотека в Торонті, в своїй централі на Паркдейл, звідки розсилаються на запотребування книжки до інших філіяльних відділів, збільшує тепер закупівлю тих книжок різними европейськими мовами, що їх найбільше прохають читачі. Бібліотечний Центр чужомовних літератур нараховує тепер понад 46,000 книжок 65-ти мовами світу. „Канадійська Сцена" інформує, що найбільше є французьких книжок, бо аж 10,861. Число книжок в інших мовах представляється так: німецькі — 6,903, італійські — 5,939, польські — 5,309, еспанські — 1,703, російські — 3,518, мадярські — 3,360, українські — 1,985, голляндські — 1,120. Є також книжки болгарською, китайською, чеською, данською, фінською, грецькою, гебрейською, литовською, норвезькою, португальською, словінською, шведською, idiш та есперанто мовами. Всі ці книжки є у Відділі Паркдейл під наглядом Леонарда Вертгаймера. З того центру організується колекція іншомовних книжок для інших відділів Торонтонської Публічної Бібліотеки. Книжки випозичається безкоштовно. Читач мусить придбати членську виказку, яку видають йому після виповнення відповідної форми і заплачення 10 центів. Ця виказка дозволяє позичати книжки в будь-якому відділі Публічної Бібліотеки. Відновлення виказки коштує теж 10 центів. В інших містах Канади є теж іншомовні книжкові фонди і про це можна розпитати у місцевій громадській бібліотеці.

Філядельфія, Па.
КОНЦЕРТ УЧНІВ ПРОФ. ЗОЇ МАРКОВИЧ

11-го червня відбувся концерт учнів проф. Зої Маркович в залі Українського Горожанського Клюбу.

В програмі були: Бах, Бетговен, Гайдн, Моцарт, Шуман, Шуберт, Шопен, Чайковський, Ґріґ, Лішт та інші; Барвінський, Косенко, Ревуцький, Коломієць, Василь Шуть та інші.

Виступали учні: Люба Пришляк, Оксана Кондрат, Володимир Криволап, Марта Кузьма, Ліза Корсун, Юрко Іваськів, Володимир Літвінчук, Ярема Скіра, Тамара Петришин, Олег Кондрат, Христина Кушнір, Юрко Пенцак, Світляна Мельник, Ярослава Байсарович, Борис Полатайко, Анна Пришляк, Оксана Суржко, Андрій Корсун, Леся Дуда, Лариса Корсун, Люіза Граур, Христина Антонович, Ліля Мельник, Володимир Лупань, Зоя Граур.

Концерт розпочала п'ятилітня Люба Пришляк, яка сміливо виконала програму.

Концерт пройшов з успіхом при виповненій слухачами залі. Кожний номер програми викликав оплески публіки.

У програмі було 42 номери. Учні (-иці) виконували по дві точки програми різного характеру, при чому друга точка була українська.

Всі учні (-ці) були знаменито приготовані Концерт стояв на високому рівні.

Найбільше враження викликала десятилітня учениця Ярослава Байсарович, що виконала концерт Гайдна і елегію Ґріґа та Косенка, „Ранком у садочку." Вона незвичайно талановита і працьовита, з неї може вирости великий музика.

Зоя Граур, яка закінчила Пенсильвенський Університет, виконала твори українського композитора Л. Ревуцького („Прелюд" і „Пісня",). Її гра відзначалася знаменною динамікою, експресією і вдумливістю. Зоя Граур має талант до музики, вона виступає і поза музичною студією.

На закінчення програми був виконаний ансамбль Гендель: „Лярґо", на два піяна і дует восьми рук, що своєю могутністю тонів і зіграністю викликав сильне враження.

Проф. Зоя Маркович за свою працю одержала від учнів і учениць китицю квітів. Пані Марія Конрад, яка проводила виконанням програми, склала проф. Зої Маркович від батьків сердечну подяку.

Проф. Зоя Маркович підходить до кожного учня, чи учениці, індивідуально і дбає, щоб вони вивчали музичний стиль різних композиторів у сольовій грі ,і зокрема, в ансамблях.

Її заслугою є те, що вона несе знання про українську музичну культуру в американський світ. Проф. Зоя Маркович має, крім українських учнів, також учнів різних національностей.

Слід відмітити, що проф. Зоя Маркович є зразковою громадянкою і належить до багатьох українських організацій та жертвує на українські культурні установи. Вона безкорисно зорганізувала співацький дівочий квартет Юного СУМА у Філядельфії.

Проф. Іван Попель

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

РОМАН ШЕВЧУК, довголітній член Бр. св. Иосафата 217 відд. УНСоюзу, упокоївся в Бозі дня 20 червня 1967 р. Полишив в смутку жену Евдохію, 3 синів, Георгі, Дмитра і Теодора, чотири замужні дочки, Гелен, Марґарет, Анна і Софія, 12 онуків і 6 правнуків, стриєчного брата В. Шевчука з женою. Походив з села Голинь, повіт Калуш, Західна Україна, був активним членом, і членом контрольної комісії в Бр. Иосафата. Дня 24 червня 1967 місцевий парох церкви св. Иосафата відправив похоронні обряди при участи родини, приятелів, знайомих і членів Відділу.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Колданські, секретар

СЕМЕН ДУРИЧ, член Товариства Сокіл — 336 Відд. УНС в Клівленді, Огайо, помер 19 червня 1967 р. Покійний нар. 8 липня 1898 в селі Страшевичі, пов. Старий Самбір, Україна. Полишив у смутку дружину Ксеню, дочку Стефанію, сина Стефана, двох внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 22 червня з похоронного заведення до Укр. Правосл. Церкви св. Володимира Великого, при участи родини, приятелів та членів Товариства а опісля на кладовище Бруклин Гайтс.

Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Кісіль, секр.

ІЛЬКО САВЧИН, член Товариства Івана Франка — Відд. 83 УНС в Філядельфії помер по довшій недузі 8 червня 1967, проживши 74 роки. Покійний народився в селі Татари повіт Самбір, Зах. Україна. До Америки приїхав молодим юнаком і зараз включився в ряди громадсько-суспільної праці. Був активним членом в відділі де довгі роки сповняв обов'язки секретаря відділу. Рівно ж був членом управи Українського Горожанського Клюбу, та активним членом інших організацій. Полишив в смутку дружину Марію, сестри в Україні Марію і Юлію та сестрінків з родинами. Похорон відбувся 12 червня з Катедрального Храму, а відтак на цвинтар Факс-Чейс при участі родина та знайомих.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Карбівник голова
Степан Гавриш секретар

ТОМА КУРКО, член Б-ва Св. Стефана — відд. 221 УНС в Шикаґо, Ілл., помер 8-го червня 1967 року на 72 році життя. Покійний походив з с. Добровиці, повіт Ярослав, Зах. Україна. Полишив в смутку доньку Мілдрет і сина Володимира. Похорон відбувся 12 червня ц. р. з укр. катол. церкви св. Иосифа. Тіло спочиває на цвинтарі св. Миколая.

Вічна Йому Пам'ять!
Тарас Шпікула, секр.

МИХАЙЛО ДУБАС, довголітній член Т-ва Любов — 45 відд. УНС у Філядельфії, Па., помер несподівано, дня 27 березня 1967 р. на 88-му році свого трудолюбивого життя. Покійний походив з Брідської Землі, Зах. Укр. Більшу частину свого життя віддав на службу свому Народові будучи членом наших Запом. Організацій, був також членом в уряді нашого славного Запом. Комітету ЗУАДК, служив їм тим, що розвозив новоприбулих з корабля по місцевостях до яких вони прямували, був делеґатом на кількох Конвенціях УНС, був урядовцем згаданого відділу, був урядовцем в Т-ві У.А.Горожан і в Укр. Щадничій Спілці. Останніх кілька років був на відпочинку у Маямі, Флорида, де заскочила його несподівана. Він міг ті всі услуги віддавати лише тому, що його вірна дружина Анна виручала його з домашніх обов'язків, котру він тепер осиротив. Осиротив сина Ілію з дружиною, доню Ольгу Зареват з мужем і 4-ох внуків, брата д-р Павла з родиною. Сестри Ольгу і Олену в Ріднім Краю. Тіло покійного перевезено до Філядельфії, до похоронного заведення і в суботу 31 березня із церкви св. Иосафата, при участі родини, знайомих і членів Т-ва Любов відвезено покійного на кладовище Св. Марії на Факс Чейс і зложено Тлінні Останки на вічний спочинок. Вічна Йому Пам'ять!

М. Сеник секр.

ТЕОДОР БАБАК, член 20-го Відд. УНСоюзу, Гемтремк, Міш., уроджений 10 лютого 1892 р. в селі Пукасівці, пов. Станиславів, Зах.Україна, помер 11 червня 1967 р. проживши 73 роки трудового життя. Покійний прибув до Америки 1914 р. до Гентикок, Пенсильвенія. Там одружився з Теклею Серивською. Полишив в смутку 4 синів, о. Монсіньора Миколу, Івана, Андрія, Василя, та 6 внуків. Похорон відбувся з церкви св. Михаїла, в Дірборн, Миш. 15 червня 1967 р. при участі Рідні, членів та приятелів.

Вічна Йому Пам'ять!
А. Триш, секр.

ІРИНА Будзар, зам. **ЛИСЯК**, упокоїлась в Бозі по тяжкій і довгій недузі 30 червня 1967 р. в Вест Гемстед. Похована на цвинтарі Святого Хреста. Покійна уродилася 28 серпня 1922 р. в Празі, Чехословаччина. До Америки приїхала 6-місячною дитиною. Була активною членкою 455 Відділу УНСоюзу ім Лесі Українки в Ню Йорку. Заупокійна Служба Божа відправиться 9-го вересня 1967 р. в укр. кат. церкві Чесного Хреста в Лонґ Айленд, Н. Й. Полишила в глибокому смутку: мужа Олександра, доньку Олександру, сина Йосифа - Рабита, маму Марію Будзар, сестру Ольгу Савицька з родиною, союзову громаду та ряд приятелів і знайомих.

Вічна Їй Пам'ять!
Софія Соколишин, секр.

ПЕТРО КОЛОДКА, член Тов. Сокіл — 336 відд. УНСоюзу в Клівленд, Огайо, помер 8 липня 1967 року. Покійний народився 13 липня 1923 року в селі Башта Горішна, пов. Любачів, Україна. Полишив у смутку дружину Стефанію, дочку Марію, сина Йосифа, брата Івана і сестру на рідній землі Україні. Похорон відбувся 11 липня з похоронного заведення до укр. кат. церкви св. Иосафата, при участі родини, приятелів та членів Товариства, а опісля на кладовище св. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Кісіль, секр.
мерла 8 липня 1967 року.И

ПАЗИНА ЮСИПЧУК, довголітня членка Відд. 42 УНС в Пассейку, Н. Дж., померла 24-го травня 1967. Покійна уродилася у м. Москалівка, пов. Косів, Зах. Україна. До Т-ва і Союзу вступила у 1921 р. Полишила у смутку сина Мирослава, невістку Евелин, 2-х внуків Ален і Гене, сестру Катерину, сестрінок Анну і Наталю. Похорон відбувся 26 травня з дому похоронного заведення до Укр. Православної Церкви, а відтак, при участі родини, приятелів і членів Відд. 42 УНС, на цвинтар Делеванна. Вічна Їй Пам'ять!

П. Головачук ,секр.